

ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

(Окремий відбиток)

4

**ВИДАВНИЦТВО
„ЗДОРОВ'Я“
1969**

УДК 615.7

Я. Урбене, И. Шимкявичюс, И. Эйшвидис, «Авторские рецептурные прописи», Головне аптечне управління Міністерства охорони здоров'я Литовської РСР, Вільнюс, 1965, 166 стор.

Постанова ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 14 січня 1960 р. «Про заходи по дальшому поліпшенню медичного обслуговування та охорони здоров'я населення СРСР», а також наказ Міністра охорони здоров'я СРСР за № 308 від 11 липня 1961 р. «Про заходи до поліпшення лікарського обслуговування населення» накреслили не тільки широку програму розвитку охорони здоров'я в цілому, а й встановили конкретні завдання щодо дальшого вдосконалювання аптечної справи, збільшення виробництва готових лікарських засобів.

Ці документи зобов'язують лікарів старанно вивчати наявність в аптеках асортименту готових лікарських засобів і виписувати ліки, що їх треба готувати індивідуально, лише тоді, коли не можна застосовувати наявні готові лікарські засоби. Перед аптечними працівниками поставлено завдання посилити вивчення магістральних прописів лікарів з метою дальшої їх стандартизації.

Слід відмітити, що до аптек часто надходять рецептурні прописи ліків під умовними назвами. Багато з них почали використовуватись порівняно недавно. Відомості про нові авторські й рецептурні прописи оголошено переважно в різній періодичній літературі і не систематизовано, що утруднює їх знаходження. Щоб ліквідувати цю прогалину, нерідко їх передрукують в інформаційних листах і бюлетенях іноді з друкарськими помилками та іншими перекрученнями. Щодо фармацевтичного мануала, то він дуже застарів (був виданий у 1949 р.) і не містить багатьох прописів, які широко застосовуються останнім часом. Тому слід вітати видання довідників, які систематизують авторські й рецептурні прописи, що часто зустрічаються. Це значно полегшує роботу працівників охорони здоров'я.

Довідник «Авторські й рецептурні прописи», виданий Головним аптечним управлінням Міністерства охорони здоров'я Литовської РСР у 1965 р. (відповідальний редактор І. Н. Ейшвідіс), за кількістю прописів переважає інші аналогічні видання і є цінним посібником як для працівників аптек, так і для лікарів.

Крім авторських і рецептурних прописів екстемпоральних ліків, у довіднику наведено прописи нових готових ліків, що їх випускає медична промисловість СРСР під умовними назвами, і зборів та чаїв, затверджених Фармакологічним комітетом Міністерства охорони здоров'я СРСР. Причому чаї і збори, найбільш популярні в СРСР, наведено в окремому переліку.

Прописи ліків, подані в довіднику, містять правильні позначення інгредієнтів (за номенклатурою, ухваленою Державною фармакопеею СРСР IX видання), показання й способи застосування, а в деяких випадках — і технологію приготування. Якщо відомо кілька варіантів того самого пропису ліків, то в довіднику подається один або два найпоширеніших варіанти.

Для зручності користування в книзі дано предметні покажчики литовською і російською мовами. У кінці довідника наводиться перелік використаної авторами літератури і зміст литовською та російською мовами.

Проте слід зауважити, що довідник не позбавлений і деяких хиб.

Нам здається, що краще було б розподілити прописи за основними групами ліків, а всередині кожної групи — в алфавітному порядку. Це дало б можливість уникнути того, що однаковий вид ліків (наприклад порошки) за прописом різних авторів містяться в різних місцях довідника (стор. 3, 13, 15, 20, 23, 27 тощо).

Слід було б дещо уточнити назву довідника: «Авторські й рецептурні прописи ліків», а до назв деяких ліків додати слово «пропис», тобто не «Мазь Конькова», а «Мазь за прописом Конькова», не «Порошки Кончаловського», а «Порошки за прописом Кончаловського», як це зроблено для першого пропису на стор. 15: «Порошок шипучий за прописом Боткіна». При описанні способу готування рідких ліків: «Анти-

тусин» (стор. 7) і «Мікстура Бродського» (стор. 16) треба вказати, що їх можна готувати ваго-об'ємним методом.

В окремих прописах ліків немає розшифрування позначень, що зустрічаються рідко, приміром: «Паста захисна «ИЭР-1» (стор. 8), «Пов'язка «ХАСЭЛК» (стор. 19), «Паста «ХИОТ-6» (стор. 50) та ін. Бажано у виносці внизу сторінки (чи іншим способом) пояснити, що «ХИОТ» означає назву установи (Харківський інститут охорони праці), яка запропонувала цей пропис, тощо.

Для «Порошків Аксянцева» (стор. 3), як і для дуже багатьох інших прописів, немає вказівки на фармацевтичні операції, що їх дає лікар наприкінці рецепта (M. f. pulv., D. t. d. тощо), і спосіб їх застосування (S.), а іноді S. повторюється двічі (стор. 66, 79, 80). У ряді випадків прописи ліків виписано російською мовою (стор. 41, 45, 55, 61).

На стор. 27 пропис порошків «Гіпарез» розірваний так, що спочатку дається перелік інгредієнтів і спосіб приготування, потім — посилання на літературу, а далі — спосіб застосування.

У пропису «Мікстура Бехтерева» (стор. 11) написано «Codeini puri», повинно бути: «Codeini».

В деяких випадках жирним шрифтом виділено тільки слово «Застосовується», а в інших — цілком спосіб застосування ліків. Слід дотримуватись одноманітного оформлення.

На стор. 45 у пропису «Ментолеум» немає слова «Готування».

Примітку до пропису «Мазь Мікулича» треба відредагувати так: «Примітка. Перуанський бальзам можна замінити близьким за дією бальзамом Шостаковського».

Проте ці неточності цілком можливі у першому виданні довідника і їх можна легко ліквідувати при наступних виданнях.

Нам здається, що потреба у довіднику «Авторські і рецептурні прописи ліків» велика і авторам слід запропонувати підготувати нове його видання. Бажано було б значно збільшити тираж і змінити формат книги, зробивши її у вигляді кишенькового рецептурного довідника.

Доценти І. М. ПЕРЦЕВ, Г. П. ПІВНЕНКО, Р. К. ЧАГОВЕЦЬ
